

Domáci glasovi

Stev.10.

Lienz, torek 13.novembra 1945.

Leto 1.

Kaiko v Švici sodijo o Titu

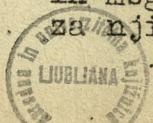
Svicarska "Apologetska pisma" so 17.septembra t.l.objavila članek z naslovom "Teška krvavitev katoliškega naroda", v katerem opisujejo strahote Titovega režima v Jugoslaviji in še posebej na Hrvaškem. Uvodoma pravi člankar takole: "S posebno previdnostjo smo pisali v 12. in 13. številki (30.julija) o položaju kat.Cerkve na Hrvatskem. Daleč smo od tega da bi objavljali nepotrjene vesti, ali da bi dejstva povečali, oziroma iz posameznih slučajev sklepali na splošnost. Držimo se načela: Resnica nas bo osvobodila. Zato pri našamo čisto resnico in se skrbno ogiblremo vsake neosnovane obtožbe celo odkritih sovražnikov katolicizma."

Potem pisec pravi, da so prejeli nova poročila, ki so od prvih še bolj žalostna in nadaljuje: "Vedno bolj se jasno kaže, da je Titov režim brez kompromisen komunističen režim. Ta režim hoče uvesti komunistični nauk na vseh področjih: verskem, prosvetnem, socialnem in političnem. Popolnoma se je oklenil Moskve in se odločil za njen program, kot piše "Jugoslavenski kurir", ki ga izdaja gen.konzulat Jugoslavije v Ženevi: "Jugoslavija se vedno bolj nagiblje k politiki neposrednega sodelovanja s Sovjetsko zvezo, da postane končno integralni del velike federacije Slovanov in celotnega sveta."

Pri izvrševanju tega svojega programa se Titov režim drži oblik in načinov, ki so v navadi v Sovjetski zvezi. Radikalnost pri uvajanju tega postopka je enaka radikalnosti prvih desetletij po ruski revoluciji."

Nato pisec piše, kako Titov režim preganja kat. Cerkev, in nadaljuje: "Zakonske in upravne odredbe so naperjene v prvi vrsti proti katoliški, na drugem mestu pa proti pravoslavni Cerkvi. To se jasno vidi tudi iz izjave metropolita Josipa, ki jo je pred kratkim dal zastopnikom zunanjega tiska. Uvaževanja je vredna okoliščina, da je bil metropolit Josip s-pobetka navdušen pristaš novega režima. Njegove prve izjave so bile ugodne za režim. Celu prvim političnim manifestacijam Titovega režima je prisostvoval. Vodil je celo srbsko pravoslavno delegacijo v Moskvo, da bi pokazal svoje iskreno sodelovanje. Zaradi tega so ga tudi mnogi oblastniki v Belgradu zelo slavili kot domoljuba. Kljub vsemu temu pa je njegovo razočaranje tako veliko, da se je celo z življensko nevarnostjo drznil dati zastopnikom zun.tiska izjavo, ki vsebuje po pisanju "Exchanga" med drugim tudi tole: "Odgovarjajoči činitelji na žalost nimajo tistega razumevanja za pravoslavno cerkev, kakor bi ga bila zaslužila z ozirom na svoje dosedanje zadržanje. Vprašanje veronauka, odklanjanje verskih obveznosti države do Cerkev, vse to nas je zelo razočaralo". Nadalje pravi: "Zaplenili so cerkveno imovino. Med službo božjo imajo pred cerkvijo mitinge itd."

Potem navaja pisec obširno, kako Titov režim preganja katoliško duhovščino in episkopat, ter pravi: "dva škofa sta izgubila življenje: msgr. Carevića so partizanske tolpe ubile v okolici Zagreba, škofa Čekade pa so ubili bolgarski komunisti. Grško-katoliškega škofa in Križevcev msgr.Simraka so obsodili na smrt, a so ga pomilostili pod pogojem, da da ostavko. Dva škofa msgr.Čula (Mostar) in msgr.Budanovića (Subotica) so komunisti odpeljali in vsaka sled za njima je izginila."

Šlankar nadalje opisuje in našteva, koliko je bilo pobitih duhovnikov ter koliko škofov in duhovnikov je pobegnilo pred komunističnim terorjem v inozemstvo, in nadaljuje: "Tako je stanje v Titovi Jugoslaviji na versko-prosvetnem področju. To je pred kratkim potrdil tudi nek angleški časnikar, ki je svoje utise iz Belgrada izrazil takole: Od štirih svoboščin predsednika Roosevelta najmanj dveh v Jugoslaviji ne spoštujejo, to je svobode vere in svobode političnega prepričanja."

Nato opisuje položaj na socialnem področju. Navaja, da Titov režim dosledno pleni premoženje vsem, ki so demokratskega in anglofilskega mišljenja.

O političnem položaju pa pravi takole: "V političnem oziru se nahaja Tito v največjih notranjih in zunanjih političnih težavah. V notranji politiki dela Tito eno napako za drugo. O prostosti tiska in govora, oziroma o prostosti političnih strank ni niti sledu. Samo ena stranka obstoji in v njej imajo komunisti vso oblast.

O volilnem zakonu je sam vladni podpredsednik dr.Grol izjavil: "Ta zakon ne jemlje pravice glasovanja samo kolaboracionistom, marveč vsem, ki niso komunističnega mišljenja."

Težak udarec je zadal Titu odhod dr.Mačka v emigracijo.V prvi izjavi, ki jo je dr. Maček dal "New York Timesu", je rekel: "Titova vlada skuša uvesti popolno komunistično diktaturo. Ni najmanjše sumnje, da je napad naperjen proti demokraciji. Hrvaško kmet-sko stranko (HSS) smatrajo za sovražnika št.l. Če bi ne bil pravčasno zbežal iz domovine, bi me bili Titovi komunisti ubili. Za časa svoje štiriletne internacije pod Nemci sem dobival poročila, da so me komunisti pogosto napadali v svojem tisku. Prišel sem do prepričanja, da je mnogo bolje biti izven železne ograje kakor pa za njo. Nimam sicer na razpolago vesti, kaj vse počno za to ograjo; je pa izven vsakega dvoma, da te ograje ne bi potrebovali, če bi bilo njihovo delo pošteno. Težko govorim o tem, kako gledam v bodočnost, ker je ta odvisna od sklepov zaveznikov. Eno pa je gotovo: dokler bom živel, se bom boril za demokracijo. Hrvaška, pa naj je v federaciji z ostalimi jugoslovanskimi državami, ali samostojna, mora biti zares svobodna."

Naj bo že kakorkoli, Titov komunistični pokret ne bo na Hrvaškem nikoli popularen.

Zunanje politični položaj je še slabši kot notranji. Popolen neuspeh v vprašanju Trsta, Koroške, Makedonije in Albanije je Titov že itak slab položaj in ugled še znatno poslabšal. Njegovemu ugledu je tako škodoval, da se zdi, da se dolgo ne bo mogel obdržati na oblasti. Da je še na svojem mestu, se mora zahvaliti edino podpori iz Moskve. Med tem pa se začčenja na Balkanu jasni in to najbolj vidno v Bolgariji in Rumuniji. Jugošlavija pa je za komunistem še trši oreh, ki ga niti Tito ne bo zdrobil. Vprašanje je le še, koliko žrtev bo ta borba še zahtevala. Na vsak način pa je to v največji meri odvisno od tega, s kakšno naglico nameravata anglo-ameriški demokraciji izvesti demokratizacijo Balkana."

ZARADI TITOVIH LIR TEČE KRI

Titovi komunisti so vrgli v onem pasu Primorja, ki ga imajo zasedenega, v promet veliko število lir, ki so jih sami izdali. Zavezniške oblasti teh lir ne priznajo, marveč je finančni oddelek zavezniške vojaške uprave v Trstu 2.t.m. izdal o njih tole pojasnilo:

"Odkar so jugoslovanske oblasti pričele izdajati okupacijske lire na področju Julijske krajine zasedene po Jugoslaviji (t.j. črna B), je prejel finančni oddelek razna vprašanja o denarnem

obtoku.

Denarni položaj je sledeč:

1./ Okupacijske lire (A.M.lire) so denar, ki sta ga izdali britanska in ameriška vojska, imajo zakoniti tečaj že nad dve leti v Italiji ter krožijo še zdaj v Italiji in na področju Julijske krajine zasedene od Zaveznikov (cona A). Imajo zakoniti tečaj na teh področjih in izvoz je prepovedan. Tako je n.pr. prepovedan promet z AM-lirami iz Avstrije in obratno; v Svico, Jugoslavijo in na področje Julijske krajine zasedene po Jugoslaviji (cona B); kršitelji bodo kaznovani, denar pa bo zaplenjen. Nadalje je zelo verjetno, da bodo pristojne oblasti odklonile odvzem AM-lir iz obtoka, ki krožijo izven italijanskega področja in cone A.

2./ Lire jugoslovanske izdaje kakor tudi angleški funti, dolarji in druga tuja plačilna sredstva nimajo zakoniti tečaj v Italiji in na področju Julijske krajine zasedene po Zaveznikih (cona A). Osebe, pri katerih bodo našli ta plačilna sredstva na teh področjih, bodo kaznovane in denar bodo v vsakem slučaju zaplenili.

3./ Nadalje obstoja denar, ki ga je izdala italijanska vlada, tako imenovane "prestolniške lire". Te imajo zakoniti tečaj po celi Italiji ter je maršal Alexander odredil, da se morajo sprejemati v delu Julijske krajine, zasedene po anglo-ameriških armadah (cona A), kar se tudi izvaja." --

V Kopru, ki ga imajo zasedenega Titovci, je prišlo zaradi protesta proti nepriznanju Titovih lir od strani zaveznikov do stavke in hudih demonstracij, pri katerih je bilo ubitih 6 ljudi. Podrobnosti o teh demonstracijah nimamo. Le to vemo, da je tržaška zavezniška poročevalska služba objavila: "Tukaj se je danes izvedelo, da so z ozirom na zadnje dogodke v Kopru v coni B, o katerih so v raznih časopisih v conah A in B izšla nasprotujoča si poročila, izročili točen popis tega primera pristojnim višjim zavezniškim oblastem in raznim agencijam za informacije."

Reke beguncev v brit. cono

Britanski minister John Hynd, ki vodi upravo britanske kontrolne komisije za Nemčijo in Avstrijo, je v britanskem spodnjem domu izjavil, da je povprečno število beguncev, ki dnevno pribeže iz ruskega v britansko zasedbeno področje, od 1. oktobra dalje okoli 2.000.

Kakor cenijo, je v zadnjih treh mesecih prišlo približno 380.000 Nemcev iz ruske v britansko cono. 25 % od tega so bili begunci in ostali vračajoči se izseljenci.

Večina ljudi prekorači cono ponoči, ko je kontrola onemogočena. Iz francoske ali ameriške cone pa do sedaj še ni bilo nobenih beguncev v britansko cono. Minister Hynd je dodal, da komisija štirih velesil v Berlinu urejuje vprašanje medsebojne izmenjave beguncev. Nobena sprememba bivališč ne bo dovoljena brez pristanka te komisije; vkljub temu pa se to dogaja na prepovedan način.

Poslujmo podatke

Naši rojaki v Ameriki so pripravljene nam slovenskim beguncem pomagati. Zato naj vsak begunec takoj na listek napiše sledeče podatke: 1./ ime in priimek, 2./ naslov v domovini, 3./ starost, 4./ poklic, 5./ sedanji naslov, 6./ kaj bi posebno želel imeti, 7./ naslove (vsaj približne) svojcev, ki jih morda ima v Ameriki. - Pripominjamo, da to ne velja samo za tiste, ki imajo v Ameriki svojce, marveč za vse! Ta podatke napišite čimprej in listke izročite slovenskim taboriščnim odborom. Zadeva je nujna. Tudi begunci, ki ne

stamujejo po taboriščih, naj te čimprej store in izročijo podatke najbližnjim taboriščnim odborom!

KAKO JE BIL IZVRŠEN ATENTAT NA MILOŠA STARETA? V petek 26. X., zvečer so v Trstu tik hiše, kjer je stanoval Miloš Stare, neznanci (v resnici so bili OZNOVCI), pobili na tla nekega moškega, ga vrgli v avto in odpeljali. Očividno so se zmotili in vse kaže, da je to bilo namenjeno Staretu. Zato je postal pozoren. Ko se je naslednji večer vračal iz gostilne, je za njim čisto počasi privozil avto. Stare se je obrnil proti avtu in čakal kaj bo. Res so izstopili iz avta in skočili proti njemu trije moški, ga zgrabili in hoteli odvreči v avto. G. Stare se spočetka ni upiral, nato pa je z vso silo udaril z rokami, se napadalcev otresel in zbežal ter tekel, kar je le mogel. Isti večer je izginil ing. Martinjak. Nič se ne ve, kje je. Od istega večera pogrešajo tudi ravnatelja dr. Martelanca in ženo. Ne vedo pa, ali se jima je tudi kaj pripetilo, ali pa sta sama kam odpotovala in nikomur javila. Isti večer sta izginila tudi dva Srba. Vse to je delo komunističnih trojk, ki jih je v Trstu vsak dan več.

V TRSTU SO IZDALI ZAVEZNIKI NOVE LEGITIMACIJE. Pisane so v štirih jezikih: angleškem, laškem, slovenskem in hrvaškem. Lahki sprejemajo te izkaznice z nejevoljo. Časi se pač izpreminjajo. Včasih smo pa v Ljubljani imeli "Carta d'indentita".

DA BOMO PRAV GLEDALI NA DEMONSTRACIJE V TRSTU. Poročali smo o velikih demonstracijah v Trstu in Gorici. Da bomo prav presojali položaj v našem Primorju, moramo vedeti, da tu ne gre samo za nasprotstvo med komunizmom in demokracijo, marveč tudi med slovenstvom oz. slovanstvom in italijanstvom. Propaganda tako z ene kot z druge strani je pristranska. Lahki smatrajo vse Slovence za komuniste, Titovci pa vse Lahe in Anglo-amerikance za fašiste. - V sprevodih, ki jih prirejajo komunisti, je tudi precej slovenskih preprostih

ljudi z dežele. Veseli so, da smejo po tolikih letih po Trstu slovensko peti in vzklikati. Vmes so občetje in stare mamice, ki komaj dohajajo mladino. Mamica z rožnim vencem v roki vanj pogumno maha za rdečo zastavo in misli, da je kje na božji poti. - Ubogo naše ljudstvo, ki mu duhovni pastirji niso mogli, ali niso smeli, ali niso hoteli povedati resnice o komunizmu v domačem jeziku!

CENE SOLI V JUGOSLAVIJI.

Pred okrajnim sodiščem v Zagrebu sta se morali zagovarjati Zatica Oslaković in Marija Devak zaradi nedopustne spekulacije s prodajno ceno soli. Omenjeni sta sol namreč prodajali na tržnici (!) po 200 oz. 250 din za 1 kg.

SOVJETSKA ZVEZA VZDRŽUJE

MOCNO VOJSKO. - Dopisnik New York Timesa piše 4. t. n. o sovjetski armadi tudi tole: "Zdaj je rdeča vojska bolj oborožena kot v predvojnem času, ne glede na to, da je zajela več nego polovico vsega nemškega vojnega materiala. Čeprav Sovjetska zveza ne potrebuje več armade za vojno in ima nasprotno veliko potrebo delavnih sil za obnovo države, vseeno ne smatra za umestno demobilizirati v tako popolnem obsegu kot Združene države. Ne glede na zasedbene sile zahteva Sovjetski pojem o vojaški varnosti vzdrževanje močnejše vojske. Potem, ko je preživela najbolj nevarno dobo svoje zgodovine, Sovjetska zveza nima nobenega namena pustiti, da se razkroji njena vojaška sila, in vseeno nadaljuje tudi v mirnem času z dobavo velikih množin materiala sovjetski vojski. Industrijska proizvodnja za vojaške potrebe je večja, kot je bila l. 1940, čeprav je Nemčija uničila mnogo njenih industrijskih sredstev."

KDOR IMA KAKEGA ZNANCA V MILLWAUKEEU (USA) in ve za njegov naslov, naj pošlje naslov v tukaj. urečništvo. Domačih glasov!